

Díky BEC je Brno more friendly

Je pro cizince, kteří naši zemi nenavštíví jen jako turisté, ale chtějí tu žít a pracovat, těžké zorientovat se v českém každodenním životě, v našich zákonech a povinnostech, které budou muset plnit? Práci tu mají, ale jak se jim asi hledá bydlení, školy pro děti, lékaři, kde a jak zaregistrovat auto... když neumějí česky a nevědí, která instituce co řeší? Od roku 2010 funguje v Brně organizace, kde jim pomohou. A tak se díky Brno Expat Centre stává jihomoravská metropole k cizincům přátelská.

Na počátku bylo...

Přiletí třeba Američan na Letiště Václava Havla, mezatoulá se mu zavazadlo (což je docela štěstí), uloví ho více či méně slušný taxikář, který ho dovezne na vlakové nebo autobusové nádraží. Tam si nějakým angličtinou vládnoucím jedincem nechá ukázat pokladnu, najde i správné nástupiště, a tak po více než den trvajícím harcování přes oceán vystoupí v Brně. A co teď? Možná pro něj firma, kde má domluvenou práci, někoho pošle. Skvělé. Pro první den má vystaráno. Ale co dál? Pracovní smlouva by byla, je však třeba zařídit spoustu dalších právních i praktických věcí.

Něco málo možná poradí HR manažer jeho firmy, ale zařizovat a vyřizovat už musí sám. V takové situaci se hodí Brno Expat Centre, kde cizinci poradí se vším od registrace na cizinecké policii přes hledání bydlení až po kadeřníka pro psa nebo horolezecký klub, kde všichni mluví anglicky. Největší bariéra je totiž jazyková. Čeština je těžká, trvá dlouho, než ji cizinci zvládnou...

A my zase často nevládneme cizími jazyky. Před čtyřmi lety se při tvorbě Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje věnovala jedna z pěti pracovních skupin také „internacionalizaci“. Termín trošku zavání „internacionální pomoci“, s nímž máme své zkušenosti, ale tentokrát se diskuse týkaly posílení mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, tedy jak přilákat zahraniční odborníky do Brna. Automaticky asi každého napadne: vytvořit jim tady příjemné podmínky pro práci i pro život a nejen jim, ale také jejich rodinám, nebo sem zkrátka neprijedou. Velké úsilí v tomto směru vyvinuli členové občanského sdružení BrnoPolis Vlastimil Veselý, Don Sparling, Roman Schwanzer a další, kteří v roce 2010 s podporou Kanceláře strategie Magistrátu města Brna založili Brno Expat Centre. „Základní definice zní, že bychom měli zajišťovat služby usnadňující příjezd, pobyt a integraci do místní společnosti pro zahraniční vědce a další kvalifikované pracovníky,“ říká současný šéf Brno Expat Centre Jan Kopkáš. A pro upřesnění dodává: „Nevěnujeme se tedy imigrantům ohroženým sociálním vyloučením či ekonomickými problémy ani národnostním menšinám. Jejich potřeby jsou jiné a řeší je jiné organizace.“

V Brně tak funguje kancelář po vzoru Vídně, Amsterdamu a dalších velkých měst. První rok řídil Brno Expat Centre Thomas Donaldson Sparling, někdejší vedoucí Katedry anglistiky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity a zakladatel Centra mezinárodních studií MU, nyní jej vede Jan Kopkáš.

Pro koho a za kolik?

Jedna nevelká kancelář v centru města, kde se střídají konzultanti a odpovídají na e-mailové či telefonické dotazy. „Pokud si někdo domluví osobní schůzku,“ říká Kopkáš, „můžeme se sejit v naší kanceláři, ale návod mu poskytneme i kdekoliv jinde. Doprovodíme ho třeba na úřad, u přepážky přetlučeme, co potřebuje, a poradíme s řešením, když nastane problém. Nebo můžeme poskytnout v angličtině univerzální návody, jak postupovat a jaké dokumenty si připravit – tak, aby si to mohl cizinec vyřídit sám.“

Klienty jsou tzv. bílé límečky, většinou pracující v IT, managementu či administrativě, a také vědci. Častými zájemci o radu jsou i cizinci, kteří přijíždějí do naší republiky podnikat. „Poskytneme jim základní informační rozcestník života v Brně. Pomůžeme jim zorientovat se ve městě, kontaktovat se s institucemi, postupem, jak si vyřídit osobní i profesní věci. Naším cílem není to za ně vyřešit, ale dát jim návod, jak si vše potřebné obstarat, a tím vlastně pomáháme jejich integraci,“ dodává Kopkáš.

Základní služby jsou zdarma. Žádné návody, vysvětlení, kontakty apod. se nehradí. Pokud někdo potřebuje tlumočnicka nebo třeba pomoc advokáta či daňového konzultanta, službu platí podle dohody či „cen obvyklých“. „Služby doporučujeme, jen pokud s nimi máme sami nějakou zkušenost a víme, že se tam lze domluvit minimálně anglicky. Naším klientům pak dáváme k vyplnění dotazník, abychom zjistili, jak byli s konkrétní službou spokojeni a jestli ji máme doporučovat dál,“ popisuje metody centra šéf Jan Kopkáš. Cílová skupina čítá podle odhadů pět až šest tisíc lidí a mnozí se spolu znají, takže si služby BEC navzájem doporučují. Velká část klientů přichází z pravidelně spolupracujících firem na doporučení jejich personálních pracovníků. „Typický klient je nově najatý zaměstnanec, který si tu našel práci ze zahraničí a nikdy zde nebyl. Přijede a nemá bydlení, neví, kde se jak zaregistrovat, co jsou jeho práva a povinnosti. Ve firmě mu poradí, že třeba s hledáním bydlení pomůžeme my. Takový, říkejme mu „Riccardo“, přijde, my mu vysvětlíme, že tu samozřejmě jsou realitní agentury, jaké jsou standardní sazby pronájmů a poplatků agentuře, jak to postupuje. Dostane seznam agentur, o kterých víme, že se tam domluví anglicky. Zároveň mu vysvětlíme, že může bydlení hledat samostatně, dáme mu odkazy na webové stránky, různé internetové skupiny, kde se může setkat s dalšími lidmi, kteří už mají zku-

šenosti. Pokud chce bydlení hledat sám a ušetřit za platbu realitce, je to jeho volba, která pro něj znamená víc práce, s tím mu nepomůžeme. Ale před podpisem nájemní smlouvy ji můžeme prohlédnout, jestli má všechny náležitosti a není v ní nějaká klička. Pak, když tu zůstává déle, může se nás ptát podle osobních zájmů a potřeb, kde co najde a jak co funguje. Riccardo se musí zaregistrovat na cizinecké policii, vyřídit si zdravotní a sociální pojištění,“ líčí dál nutné úkony Jan Kopkáš. Konzultanti centra také poradí, kde najde lékaře, se kterým se domluví anglicky nebo svým jazykem, jak funguje městská hromadná doprava v Brně, jazykové kurzy, pokud se chce učit česky nebo nějaký jiný jazyk. Vysvětlí, jak si otevřít účet u banky, uzavřít hypotéku nebo si vyjednat půjčku.

Kdo Riccardovi pomůže?

Domácími konzultanty jsou kromě Jana Kopkáše a Lucie Konôpkové všichni členové sdružení BrnoPolis. „Každý máme své zaměření. Já se věnuji oblasti imigrace, příjezdu, pobytu, víz. Problematiku rodiny, sociálního a zdravotního pojištění, zaměstnanosti partnerů nebo partnerek klientů má na starosti Lucia. Vlastimil Veselý, kromě toho, že je předsedou BrnoPolisu a spolupracuje na strategickém plánu a koncepci centra, je v kontaktu se zahraničními firmami a jejich HR manažery. Don Sparling je akademik, nejznalejší člověk Brna, kterého jsem kdy potkal, ať už se to týká kultury, volného času nebo architektury. A Roman Schwanzer je business konzultant,“ doplňuje výčet Kopkáš.

„Senior manažerů, kteří by přijížděli s celými rodinami, není v Brně zase tolik. Pokud tu mají zahraniční firmy pobočku, sídlí vedení většinou v Praze nebo ve Vídni,“ vysvětluje Lucia Konôpková a pokračuje: „Ale rodiny tu jsou. A pokud jsou oba cizinci, je to pro ně složitější. BEC pak pomáhá najít školy a školky, kde budou jejich děti rozumět, co se říká, ještě než se naučí česky. Doporučí volnočasové aktivity, lékaře, zkontaktují je s dalšími rodinami. Když čekají miminko, vysvětlíme jim, jak to u nás chodí. Jaká je mateřská dovolená, rodičovský příspěvek, které úřady s tím souvisejí.“

Kromě pracovních a právních záležitostí se rady a doporučení týkají také sportů, kroužků pro děti i dospělé, kulturních akcí a dalších zábav. „Jsou skupiny cizinců, kteří se věnují konkrétnímu sportu, hrají třeba fotbal, hokej, basketbal, jsou tu lidé, co hrají lacrosse, horolezci... Všichni se spolu domluví anglicky. My je napojíme

na ty skupiny, vysvětlíme, kde a jak by se mohli přidat," upřesňuje Jan Kopkáš.

Pro velké firmy, které jsou stálými klienty, připravují pracovníci centra specializované semináře na aktuální témata. „Například před létem jsme vedli několik čtyřicetiminutových seminářů o tom, co, kde a jak se dá v létě na jižní Moravě podnikat. Jak funguje dopravní systém, kde si půjčit kolo, jak s kolem do vlaku, kam se dá na kole dojet a co tam uvidí, že se dá dojet až do Vídně, že tu jsou vinařské cyklostezky, kde se dá plavat, tipy na výlety, historické památky a přírodní zajímavosti...“, vypočítává Kopkáš.

Neformální, ale přínosná setkání

BEC také pořádá pro cizince různá setkání – meetingy, buď na odborné téma, nebo kulturně-zábavné. „Pořádali jsme mikulášskou nadílku pro rodiny s dětmi, výlet parníkem po Brněnské přehradě na hrad Veveří. Pronajali jsme tramvaj a jezdili na různé konce Brna, kam by třeba ani sami nedojeli – na Kraví horu, do Technického muzea, ukázali jsme jim kavárnu Era a tak podobně. V Lužánkách jsme připravili setkání, kde se prezentovalo spektrum sportů a volnočasových aktivit, které se v Brně a okolí nabízí“, vypočítává aktivity z poslední doby Lucia Konôpková. Každou třetí středu v měsíci organizují pro svou klientelu setkání Informal, tedy neformální a zároveň informativní večer s pozoruhodnou osobností na téma výzkum, literatura, dobrovolnictví, národní kuchyně... „Snažíme se, aby to byl cizinec, který je zajímavý tím, co dělá. Hovořil tu Američan, který přeložil do angličtiny

knížku Vesnické baroko. Mluvil o literatuře, překladatelství, o tom, co dělá v Brně. K tomu jsme přidali informace o Moravské zemské knihovně, její anglické a německé sekci. Nebo jsme měli pozvaného Riccarda Lucque z italské restaurace Il Mercato, který mluvil o tom, jaké to je v Brně podnikat a vařit pro Čechy italskou kuchyni. Také jsme měli setkání zaměřené na výzkum, kde hovořil ředitel CEITECu, výzkumníci z Honeywellu a RECETOXu o tom, jak se dostali do Brna a co tu dělají“, vysvětluje Kopkáš. „Často se partneři nebo partnerky zajímají o dobrovolnictví. Mají dost volného času a chtěli by pomáhat. Oslovili jsme brněnské neziskovky, které dokáží spolupracovat s česky nemluvicími, co by jim mohly nabídnout. Pak jsme sezvali neziskovky a cizince, kteří už pomáhají, a zase k tomu bylo povídání“, doplňuje Lucia Konôpková.

A co financování?

Od začátku je Brno Expat Centrum ze tří čtvrtin podporováno Magistrátem města Brna. „Doufáme, že i letos dostaneme stejnou dotaci jako loni“, říká Kopkáš a pokračuje: „Kromě toho se snažíme získávat finanční podporu ze soukromého sektoru, tedy od zaměstnavatelů, se kterými pravidelně spolupracujeme a připravujeme pro ně semináře šité na míru. Dále nás podporují menší firmy, které na oplátku doporučujeme ve svém referral programu klientům – např. personální agentury, realitní kanceláře, jazykové školy, mezinárodní škola, školky, finanční poradce, coworkingové centrum, zubaři a jedna mezinárodní klinika.“

Pro doporučení jsou stanovena přesná kritéria: Firma musí existovat minimálně rok, mít dobré reference, web v angličtině a souhlasit s monitorováním ze strany BEC. Zařazení do referral programu může pak využívat pro svůj marketing. „Má exkluzivní přístup do našeho internetového newsletteru, který vydáváme každý měsíc, nebo může přes Facebook, webovou stránku a LinkedIn publikovat své nabídky“, vysvětluje výhody Jan Kopkáš.

Počet klientů samozřejmě rok od roku narůstá. „Na počátku se na nás obrátily desítky lidí za měsíc. V roce 2012 jsme měli už trojnásobek denních dotazů oproti roku 2011 a letos je to oproti stejnému období loňského roku opět trojnásobný nárůst lidí, kteří přijdou, zavolají nebo pošlou mail. Z toho asi dvě třetiny jsou lidé, kteří se ozvou poprvé“, vypočítává Jan Kopkáš, který je v centru od počátku. Většina dotazů se týká obvyklých témat právních úkonů, bydlení, škol, lékařů apod., občas ale přijde i požadavek poněkud nezvyklý. „Od britského páru vyššího věku nám přišel mail, který měl v předmětu: Když zemřu – I die. Potřebovali vědět, co se stane, když zemřou oba dva, jestli mohou být pohřbeni do české země, jak je to s odvozem v zinkové rakvi a podobně. Častější jsou ale méně morbidní dotazy, třeba jsme hledali kadeřníka pro psa, balónky na dětskou party a tak“, říká Kopkáš.

BEC se též snaží propojovat cizince s českou společností. Často o takové kontakty mají zájem studenti, protože si procvičí jazyk a seznámí se se zajímavými lidmi. Zakladatel Brno Expat Centre, občanské sdružení Brnopolis, je totiž také partnerem Jihomoravského centra na podporu integrace cizinců financovaného z EU, což je u nás největší projekt svého druhu.

| Brno Expat Centre

Veveří 9, 602 00 Brno

e-mail: info@brnoexpatcentre.eu

skype: [brnoexpatcentre](https://www.skype.com/en/contacts/brnoexpatcentre)

www.brnoexpatcentre.eu